

CHAPTER-IX

क्रीडास्पर्धा

2 MARK QUESTIONS

1. निर्देशानुसारं परिवर्तनं कुरुत -

(निर्देशानुसार परिवर्तन कीजिए-)

यथा - अहं क्रीडामि। - (बहुवचने) - वयं क्रीडामः।

(क) अहं नृत्यामि। - (बहुवचने) -

(ख) त्वं पठसि। - (बहुवचने) -

(ग) युवां गच्छथः। - (एकवचने) -

(घ) अस्माकं पुस्तकानि। - (एकवचने) -

(ङ) तव गृहम्। - (द्विवचने)

उत्तरम् :

(क) वयं नृत्यामः।

(ख) यूयं पठथ।

(ग) त्वं गच्छसि।

(घ) मम पुस्तकम्।

(ङ) युवयोः गृहे।

2. कोष्ठकात् उचितं शब्दं चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत (कोष्ठक से उचित शब्द चुनकर

रिक्तस्थान पूर्ति कीजिए-)

(क) पठामि। (वयम्/अहम्)

(ख) गच्छथः। (युवाम्/यूयम्)

(ग) एतत् पुस्तकम्। (माम्/मम) .

(घ) क्रीडनकानि। (युष्मान्/युष्माकम्)

(ङ) छात्रे स्वः। (वयम्/आवाम्)

उत्तरम् :

- (क) अहम् पठामि।
 (ख) युवाम् गच्छथः।
 (ग) एतत् मम पुस्तकम्।
 (घ) युष्माकम् क्रीडनकानि।
 (ङ) आवाम् छात्रे स्वः।

3. अधोलिखितानि पदानि आधृत्य सार्थकानि वाक्यानि रचयत -
(अधोलिखित पदों पर आधारित सार्थक वाक्यों की रचना कीजिए-)

यूयम्	लेखं	पश्यामि
वयम्	शिक्षिकां	रचयामः
युवाम्	दूरदर्शनं	कथयिष्यथः
अहम्	कथां	पठिष्यावः
त्वम्	पुस्तकं	लेखिष्यसि
आवाम्	चित्राणि	नंस्यथ

RBSE Solutions.in

उत्तरम् :

- (क) यूयं शिक्षिका नस्यथ।
 (ख) वयम् चित्राणि रचयामः।
 (ग) युवाम् कथां कथयिष्यथः।
 (घ) अहम् दूरदर्शनं पश्यामि।
 (ङ) त्वम् लेखं लेखिष्यसि।
 (च) आवाम् पुस्तकं पठिष्यावः।

4. उचितपदैः वाक्यनिर्माणं कुरुत -

(उचित पदों के द्वारा वाक्य निर्माण कीजिए-)

[मम तव आवयोः युवयोः अस्माकम् युष्माकम्]

यथा - एषा मम पुस्तिका।

उत्तरम् :

(क) एतत् मम गृहम्।

(ख) तव मैत्री दृढा।

(ग) एषः आवयोः विद्यालयः।

(घ) एषा युवयोः अध्यापिका।

(ङ) भारतम् अस्माकम् देशः।

(च) एतानि युष्माकम् पुस्तकानि।

5.प्रश्नः -

एकपदेन प्रश्नान् उत्तरत -

(क) छात्राः कुत्र गच्छन्ति?

(ख) विद्यालये काः स्पर्धाः सन्ति?

(ग) जूली कस्य सहभागिनी आसीत्?

(घ) हुमायै किं रोचते?

(ङ) पूरनः कस्य अभावात् क्रीडितुं न शक्नोति?

उत्तराणि :

(क) विद्यालयम्

(ख) क्रीडास्पर्धाः

(ग) फेकनस्य

(घ) चलचित्रम्

(ङ) प्रबन्धस्य।

5 MARK QUESTIONS

1. वाक्यानि रचयत -

(वाक्य रचना कीजिए-)

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
(क) त्वं लेखं लेखिष्यसि।	-----	-----
(ख) -----	आवाम् वस्त्रे धारयिष्यावः।	-----
(ग) अहं पुस्तकं पठिष्यामि।	-----	-----
(घ) -----	ते फले खादिष्यथः।	-----
(ङ) मम गृहं सुन्दरम्।	-----	-----
(च) -----	-----	यूयं गमिष्यथ।

RBSE Solutions.in

उत्तरम् :

(क) द्विवचनम् - युवा लेखे लेखिष्यथः।

बहुवचनम् - यूयं लेखान् लेखिष्यथ।

(ख) एकवचनम् - अहं वस्त्रं धारयिष्यामि।

बहुवचनम् - वयं वस्त्राणि धारयिष्यामः।

(ग) द्विवचनम् - आवां पुस्तके पठिष्यावः।

बहुवचनम् - वयं पुस्तकानि पठिष्यामः।

(घ) एकवचनम् - सा फलं खादिष्यति।

बहुवचनम् - ताः फलानि खादिष्यन्ति।

(ङ) द्विवचनम् - आवयोः गृहे सुन्दरे।

बहुवचनम् - अस्माकं गृहाणि सुन्दराणि।

(च) एकवचनम् - त्वं गमिष्यसि।

द्विवचनम् - युवां गमिष्यथः।

2. एकवचनपदस्य बहुवचनपदं, बहुवचनपदस्य एकवचनपदं च लिखत -

(एकवचन पद के स्थान पर बहुवचन पद तथा बहुवचनपद के स्थान पर एकवचन पद लिखिए-)

यथा - एषः - एते

उत्तरम् :

- सः - ते
- ताः - सा
- त्वम् - यूयम्
- एताः - एषा
- तव - युष्माकम्
- अस्माकम् - मम
- तानि - तद्

3. अधोलिखितप्रश्नानां प्रदत्तविकल्पेभ्यः उत्तराणि चित्वा लिखत -

(i) 'सर्वाः बालिकाः अपि खेलिष्यन्ति।' अत्र सर्वनामशब्दः कः?

(अ) सर्वाः

(ब) अपि

(स) बालिकाः

(द) खेलिष्यन्ति

उत्तरम् :

(अ) सर्वाः

(ii) "आम्, मम सहभागिनी जूली अस्ति।" सर्वनामशब्दः कः?

(अ) सहभागिनी

(ब) अस्ति

(स) मम

(द) जूली

उत्तरम् :

(स) मम

(iii) "नहि, मह्यं चलचित्रं रोचते।" अत्र सर्वनामशब्दः कः?

(अ) रोचते

(ब) मह्यम्

(स) चलचित्रं

(द) नहि

उत्तरम् :

(ब) मह्यम्

(iv) "अतः वयं प्राचार्यं मिलामः।" अत्र सर्वनामशब्दः कः?

(अ) मिलामः

(ब) अतः

(स) प्राचार्य

(द) वयम्

उत्तरम् :

(द) वयम्

(v) "सः द्रष्टुं न शक्नोति।" अत्र सर्वनामशब्दः कः?

(अ) सः

(ब) शक्नोति

(स) न

(द) द्रष्टुम्

उत्तरम् :

(अ) सः

4.कोष्ठकात् समुचितं पदं चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत -

1. कुत्र गच्छथ? (त्वम्, युवां, यूयम्)
2. विद्यालयं गच्छामः। (वयम्, आवाम्, सर्वे)
3. विद्यालयः अस्ति। (एषा, एषः, एतत्)
4. किं त्वं न। (क्रीडति, क्रीडसि, क्रीडामि)
5. अहं दर्शकरूपेण। (स्थास्यामि, स्थास्यति, स्थास्यसि)
6. सः स्पर्धायां प्रतिभागी। (सन्ति, अस्ति, स्तः)
7. वयं सर्वे प्राचार्य। (मिलन्ति, मिलावः, मिलामः)

उत्तराणि :

1. यूयम्
2. वयम्
3. एषः
4. क्रीडसि
5. स्थास्यामि
6. अस्ति
7. मिलामः